

KARTA
KOŁA NAUKOWEGO/ORGANIZACJI STUDENCKIEJ
WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO

NAZWA:	KOŁO NAUKOWE PRAWA RZYMSKIEGO „ <i>ACTIO</i> ”
OPIEKUN NAUKOWY:	DR MACIEJ KUBAŁA
WŁADZE KOŁA:	ALEKSY POPOWICZ – PREZES MACIEJ KOSTRUBIEC – WICEPREZES, PROTOKOLANT JULIA SZCZEPAŃSKA – WICEPREZES ALEKSANDER LUSZAWSKI - KOORDYNATOR DS. MEDIÓW SPOŁECZNOŚCIOWYCH MICHAŁ NIŚKIEWICZ – SKARBNIK PIOTR KOPEĆ – SEKRETARZ, PROTOKOLANT
ADRES STRONY KOŁA:	HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/ACTIO.USZ
KONTAKT:	- ALEKSY POPOWICZ – PREZES KOŁA: 244003@STUD.USZ.EDU.PL - DR MACIEJ KUBAŁA – OPIEKUN KOŁA: MACIEJ.KUBALA@USZ.EDU.PL
PRZEDMIOT DZIAŁANIA:	- PROPAGOWANIE I POGŁĘBIANIE WIEDZY Z ZAKRESU: PRAWA RZYMSKIEGO, PRAWNICZEGO JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO ORAZ HISTORII PRAWA, - WSPÓLNA WYMIANA MYŚLI, DYSKUSJA I ĆWICZENIA UŁATWIAJĄCE PRZYSWOJENIE MATERIAŁU WYKŁADOWEGO I ĆWICZENIOWEGO Z PRAWA RZYMSKIEGO, - STWORZENIE MIEJSCA DLA STUDENTÓW DO WYGŁASZANIA REFERATÓW W CELU PRZYGOTOWANIA DO WYSTĄPIEŃ NA KONFERENCJACH NAUKOWYCH, - PROPAGOWANIE ZNACZENIA RZYMSKIEJ KULTURY PRAWNEJ WE WSPÓŁCZESNYM SYSTEMIE PRAWNYM M. IN. W KONTEKŚCIE PRZYSZŁEJ PRAKTYKI ZAWODOWEJ, - ORGANIZOWANIE LUB WSPÓŁORGANIZOWANIE KONFERENCJI I SYMPOZJÓW NAUKOWYCH, - DYSKUSJE I DEBATY.
OPIS DZIAŁANIA KOŁA	Koło Naukowe Prawa Rzymskiego zostało założone pod nazwą „ <i>Cives Romani</i> ” kilka lat temu na Wydziale Prawa i Administracji przez Panią dr hab. Ewę Gajdę (wówczas profesor WPiA USz), która została pierwszym opiekunem naukowym Koła. Od tego czasu Koło prowadzi działania, których celem jest propagowanie i pogłębianie wiedzy z zakresu:

prawa rzymskiego, prawniczego języka łacińskiego oraz historii prawa. Członkowie Koła rozwijają swoją romanistyczną pasję, rozumiejąc jak ważna jest znajomość tradycji prawnej dla właściwego stosowania i tworzenia dobrego prawa dzisiaj. W 2021 opiekę naukową nad Kołem przejął dr Maciej Kubala. W dniu 17 grudnia 2021 r. członkowie Koła zadecydowali o zmianie nazwy oraz logo. Koło nosi odtąd nazwę „Koło Naukowe Prawa Rzymskiego *Actio*”. Dzięki środkom finansowym, uzyskiwanym przez Koło ze środków uniwersyteckich w minionych latach, zakupiono m. in. – służące członkom Koła – pomoce naukowe (książki, mapy ściennie, roll-up), czy dofinansowywano wyjazdowe sesje naukowe z udziałem członków Koła. Koło pozyskiwało również dofinansowanie ze środków zewnętrznych. Koło liczy obecnie ponad dwudziestu członków.

Spośród wielu wydarzeń organizowanych w ostatnich latach przez Koło „Actio”, należy przede wszystkim wymienić:

1. Współorganizację przez Koło wydziałowego Konkursu wiedzy z prawa rzymskiego dla studentów, w roku akademickim 2020/2021 oraz w roku akademickim 2024/25.

2. Lokalne sesje naukowe (otwarte wykłady i referaty studentów, opiekuna naukowego i zaproszonych gości, wygłaszane podczas cyklicznych spotkań Koła, w siedzibie Wydziału Prawa i Administracji US w Szczecinie), np.:

a. wykłady otwarte zaproszonych gości czy opiekuna naukowego Koła:

- *Historia i rozwój paremii „audiatur et altera pars”*, dr hab. Łukasz Korporowicz, prof. UŁ: (7 czerwca 2021 r.);
- *Łacińskie paremie i życiowe mądrości: wypiski z XVI-wiecznego pamiętnika studenta prawa*, Prof. dr hab. Maciej Jońca (14 listopada 2021 r.);
- *Rozważania o lex w prawie rzymskim na podstawie Dig. 1.3.1.*, dr Radosław Zych (20 stycznia 2022 r.);
- *Rzymski „proces” Jezusa z Nazaretu*, dr Maciej Kubala (31 marca 2022 r.);
- *Wokół pytania o „prawdziwe” prawo rzymskie. Kilka uwag o interpolacjach justyniańskich*, dr Maciej Kubala (22 czerwca 2022 r.);
- *Ślady greckiej i rzymskiej kultury prawnej na Sycylii*, dr Maciej Kubala (20.06.2024 r.)

b. Sesje naukowe z czynnym udziałem studentów Koła:

- *O epidemiach w starożytnym Rzymie*, Mikołaj Pietrowski (semestr letni roku akademickiego 2020/21),
- *O pozycji prawnej kobiety w starożytnym Rzymie*, Monika Górniaczyk (semestr letni roku akademickiego 2020/21),
- *Prawo rzymskie w muzyce: aluzje do instytucji rzymskich w operach na przestrzeni wieków*, Natalia Potaman (27.10.2022).
- *Rozważania astronomiczne starożytnych Rzymian i polityczno-prawno-ustrojowe implikacje tych rozważań* - sesja naukowa (24 wietnia 2023) – zorganizowana w ramach udziału Koła Naukowe Prawa Rzymskiego „Actio” w Wydziałowym projekcie „Dawno temu w ogleglej galaktyce”, referaty wygłosili: Natalia Potaman (*O Kalendarzu Julianśkim, czyli jak rzymianie wykorzystywali wiedzę o kosmosie w kształtowaniu ustroju, administracji i w życiu społecznym*), Alicja Kawczyńska (*Astronomia-religia-prawo w kulturze antycznej*), Monika Górniaczyk (*Koncepcje kosmologiczne naukowców aleksandryjskich a przemiany życia publicznego w Aleksandrii w związku ze zmianą religii dominującej w Imperium Rzymskim*).
- *Śladami kultury i prawa Cesarstwa Rzymskiego w Bułgarii* – dwie sesje naukowe (16 i 23 maja 2023). Referaty wygłosili: Mikołaj Pietrowski (*Romanistyczne inspiracje projektodawców bułgarskiej ustawy o nieruchomościach i służebnościach z 1904 r.*), Monika Górniaczyk (*Polityczne i prawne aspekty chrystianizacji Bułgarii*), Filip Dorożyński (*Zakon Sudnyj Ljudem a Ekloga*), Maciej

	Figatowski (<i>Prawa wolności starożytnych Rzymian a koncepcja praw wolnościowych w Konstytucji Tyrnowskiej z 1879 r.</i>), Kacper Olejarczyk (<i>Akt nadania obywatelstwa rzymskiego – rozważania o doniosłości instytucji na tle wyjątkowego odkrycia w Szwajcarii</i>), Szymon Soborak i Wiktoria Gostkowska (<i>Ślady prawa rzymskiego w architekturze dzisiejszej Szwajcarii</i>); Jakub Cieśla (<i>„Usucapio” w prawie rzymskim oraz w bułgarskim i polskim prawie cywilnym</i>), Radosław Siek (<i>Co pomogło Rzymianom narzucić rzymski system prawny i utrzymać swoje panowanie na podbitych terenach – ze szczególnym uwzględnieniem przykładu Tracji</i>); - Warsztaty metodologiczne z pisania artykułów naukowych, dr Maciej Kubala (1 czerwca 2023 r.). - <i>Czego możemy nauczyć się od Rzymian</i> – sesja naukowa w ramach Dni Otwartych Uniwersytetu Szczecińskiego (12.12.2023 r.). Referaty: Szymon Soborak (<i>Rzymski geniusz prawny a prawo dzisiaj</i>), Kajetan Prochenka (<i>Dopuszczenie świra do władzy nie jest najlepszym pomysłem - rządy Kaliguli</i>), Natalia Potaman i Oliwia Oczkowska (<i>Przykłady nawiązań do prawa rzymskiego w muzyce i sztuce</i>), Radosław Siek (<i>Nie tylko mieczem - rzymski przepis na podbój świata</i>), Maciej Figatowski (<i>Wolność i tolerancja w starożytnym Rzymie</i>). - <i>Zbrodnie przeciwko pokojowi, przeciwko ludzkości, zbrodnie wojenne – perspektywa prawna, historyczna, kulturalna</i> – sesja naukowa zorganizowana wspólnie w Kolem Prawa Karnego (13.12.2023). Referaty: Adrian Piotrowski (<i>Skrainy pozytywizmu prawniczego w nazistowskich Niemczech na przykładzie Sonderaktion Krakau</i>), Szymon Soborak (<i>Zbrodnie przeciwko ludzkości? Polityka asymilacyjna władz USA wobec Indian</i>), Monika Górniaczyk (<i>Stosunek do prawa rzymskiego i Imperium Romanum w ideologiach niemieckiego nazizmu i rosyjskiego komunizmu</i>). - <i>Kobiety kobietom... Historia praw kobiet</i> – sesja naukowa (8.03.2024 r.). Referaty wygłosili: Szymon Soborak (<i>Rola kobiety w rodzinie agnaticznej, kognaticznej i w małżeństwie w starożytnym Rzymie</i>), Monika Górniaczyk (<i>Przestępstwa seksualne i obyczajowe kobiet w antycznym Rzymie - odpowiedzialność karna i stosunki społeczne</i>), Wiktoria Gostkowska (<i>Rola kobiet w społeczeństwie i reformacja przeprowadzona przez kobiety w XVIII-wiecznej Europie</i>), Amelia Paliwoda i Oliwia Oczkowska (<i>Prawa wyborcze kobiet w Polsce w okresie międzywojennym</i>), Dominika Gnap i Natalia Potaman (<i>Przemiany obyczajowe a pozycja prawna kobiety w PRL-wybrane zagadnienia</i>). - <i>Pax Jagiellonica... Polska, a Litwa, Białoruś, Ukraina. Prawo – historia – kultura</i> – sesja naukowa (9.05.2024 r.). Referaty wygłosili: Adrian Piotrowski (<i>Awantura w obozie koronnym. Prawna perspektywa pojedynków między zwaśnionymi żołnierzami</i>), Szymon Soborak (<i>Koncepcje federacyjne w II Rzeczypospolitej</i>), Monika Górniaczyk (<i>Małżeństwa międzywyznaniowe prawosławno-katolickie i międzyobrzędowe katolicko-unickie na tle kodyfikacji prawa małżeńskiego w II Rzeczypospolitej</i>). - <i>Finanse, waluta i bankowość w starożytnym Rzymie i dzisiaj</i>; sesja naukowa zorganizowana we współpracy z Kolem Naukowym Prawa Rzymskiego „FiskUS” (28.05.2024). Referaty wygłosili: Kajetan Prochenka (<i>Pieniądże w rozważaniach Mikołaja Kopernika</i>), Filip Dorożyński (<i>Alea iacta est. Regulacje dotyczące hazardu w starożytnym Rzymie</i>), Kacper Olejarczyk (<i>Nie wszystko złoto, co się świeci. Falszyny pieniądza w obiegu w starożytnym Rzymie</i>). - <i>Polska pod żaborami. Aspekty historyczno-prawne</i> – Międzywydziałowa sesja naukowa (7.11.2024 r.). Referaty wygłosili: Oliver Heerman (Justische Fakultät Europa-Univeristät Viadrina, <i>Prawne aspekty reprezentacji mniejszości polskiej w parlamencie Cesarstwa Niemieckiego w okresie 1871-1918</i>), Konrad Zaleski (WPiA UAM, <i>Proces uznawania szlachectwa Polakom w Galicji w XVIII-XIX wieku</i>), Mikołaj Pietrowski (WPiA US, <i>Posiadanie i własność na gruncie Zwodu Praw Cesarstwa Rosyjskiego w rozważaniach Eugeniusza Waśkowskiego i Gabriela Szerżeniewicza</i>). - <i>Źródła prawa rzymskiego</i> – sesja naukowa, Maciej Szczesny i Julia Szczepańska (21.11.2024 r.). - <i>Deus paret. Historycznoprawne aspekty narodzenia Jezusa z Nazaretu</i> – sesja naukowa, Monika Górniaczyk (19.12.2024 r.). - <i>Kilka uwag na temat obowiązywania w polskim Kodeksie cywilnym zakazu podstawienia powierniczego</i>, Mikołaj Pietrowski (23.01.2025 r.). - <i>Życie starożytnych od Olimpu po Kapitol: Proces kształtowania się a rzeczywistość</i> – sesja naukowa (9.04.2025 r.). Referaty wygłosili: Maciej Jasinowski (<i>Jakie czynniki kształtowały życie</i>
--	---

starożytnych Greków), Julia Szczapańska (*Rzym: między mitem a historią*).

- *Stosunki społeczno-prawne w tradycji rzymsko-kanonicznej* – sesja naukowa (24.04.2025 r.). Referaty wygłosili: Marcin Zielak (*Proces Jezusa z Nazaretu – kwestie historycznoprawne*), Wiktoria Kucha (*Wpływ norm religijnych w okresie archaicznym na kształtowanie się instytucji małżeństwa*), Maciej Kostrubiec (*Muzyka a codzienne życie obywatela rzymskiego*), Aleksy Popowicz (*Małżeństwo – od prawa rzymskiego do prawa kanonicznego*), Jakub Kuleta (*Małżeństwo sine manu i cum manu w kontekście stosunków agnacyjnych i kognacyjnych*).

- *Wojna, śmierć i kultura w starożytnym Rzymie* – sesja naukowa (15.05.2025 r.). Referaty wygłosili: Dominika Szulc i Julia Szymańska (*Prawno-filozoficzny aspekt kary śmierci w starożytnym Rzymie*), Jakub Kuleta i Maciej Kostrubiec (*Sztuka wojny w starożytnym Rzymie – taktyki, legiony i podboje*), Wiktoria Szysz i Marta Cierpiał (*Mitologia grecka i rzymska jako fundament kultury światowej*).

- *O odpowiedzialności w prawie rzymskim* – sesja naukowa (5.06.2025 r.). Referaty wygłosili: Michał Niśkiewicz (*Podbój Rzymu przez króla Artura – refleksja historycznoprawna*), Wiktoria Kucha i Jakub Kuleta (*Odpowiedzialność deliktowa w prawie rzymskim*), Aleksander Luszawski i Szymon Miśkiewicz (*Kuratela i opieka w Rzymie i jej rozwój historyczny*).

3. Udział członków Koła w Ogólnopolskich i Międzynarodowych sesjach i konferencjach naukowych, m. in.:

- Mikołaj Pietrowski – referat pt. *Trucizny i odpowiedzialność karna za truciicielstwo w starożytnym Rzymie*, podczas VII Ogólnopolskiej Sesji Studenckich Kół Naukowych organizowanej przez ZUT w dniach 9-11.12.2021;

- Monika Górniaczyk – referat pt. *Prawne regulacji ochrony zabytków w ustawodawstwie późnego Cesarstwa Rzymskiego*, podczas VII Ogólnopolskiej Sesji Studenckich Kół Naukowych organizowanej przez ZUT (9-11.12.2021);

- Monika Górniaczyk – referat pt. *Zasada humanitaryzmu a przemiany prawa karnego epoki oświecenia*, podczas IV Ogólnopolskiego Zjazdu Kół Historyczno-Prawnych, organizowanego przez Koło Naukowe Historii Państwa i Prawa Towarzystwa Biblioteki Słuchaczy Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego (20 maja 2022).

- Natalia Potaman – referat pt. *Piliński o Bethowenie – kilka uwag na marginesie eseju „Muzyka jako czynnik kultury”*, podczas Ogólnopolskiej Konferencji *Filiacje Prawa*, organizowanej przez Koło naukowe LEXUS (9 grudnia 2022).

- Kacper Olejarczyk – referat pt.: *Zastosowanie tzw. formuły Radbrucha w Mauerschutzenprozesse (procesy strzelców przy Murze Berlińskim)*, podczas VIII Ogólnopolskiej Sesji Studenckich Kół Naukowych organizowanej przez ZUT (1-3 grudnia 2022).

- Mikołaj Pietrowski – referat pt.: *Kilka uwag na temat obowiązywania w polskim KC zakazu podstawienia powierniczego* – Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Współczesne tendencje polskiego prawa spadkowego”, Kraków (15 marca 2024 r.).

- Monika Górniaczyk – referat pt.: *Zawarcie i rozwiązanie małżeństwa między osobą wyznającą Chryścijaństwo a osobą wyznającą Judaizm w Austrii i Niemczech, w XIX wieku*, podczas Konferencji Naukowej z cyklu *Z dziejów Prawa Cywilnego...*, organizowanej przez Koło Historii Państwa i Prawa TBSP UJ (25 maja 2023).

- Monika Górniaczyk i Julia Sobieraj – referat pt.: *Polityka rodzinno-obyczajowa w prawodawstwie dynastii Julijsko-Klaudyjskiej* – IX Ogólnopolska Sesja Studenckich Kół Naukowych organizowanej przez ZUT (7-9 grudnia 2023).

- Mikołaj Pietrowski – referat: *Harmonizacja europejskiego prawa umów - szansa na "wielki powrót" prawa rzymskiego?* – Ogólnopolska Konferencja Naukowa Młodych Naukowców II „Nowe horyzonty prawa i prawoznawstwa”, Szczecin (13.12.2023r.).

- Monika Górniaczyk – referat: *Zbrodnie okupanta niemieckiego na ludności polskiej w Okręgach Rzeszy: Kraj Warty i Gdańsk-Prusy Zachodnie, odpowiedzialność prawno-karna RFN*, Ogólnopolski Zjazd Kół Historyczno-prawnych „Rozliczenia z przeszłością”, Koło Naukowe Historii Państwa i Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa (1.04.2024 r.).

- Monika Górniaczyk – referat: *Struktura organizacyjna fundacji rodzinnej – komparatystyczna ujęcie regulacji polskich, niemieckich i austriackich*, Konferencja „Współczesne tendencje prawa spadkowego”, Koło Naukowe WPiA UJ „TI ESTIN Aleitia”, Kraków (14.03.2024 r.).
- Monika Górniaczyk – referat: *Małżeństwa mieszane wyznaniowo katolicko-prawosławne na tle kodyfikacji prawa rodzinnego II Rzeczypospolitej*, Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Czy istnieje tradycja prawa polskiego? W 90. rocznicę wejścia w życie Kodeksu Zobowiązań i 60. rocznicę uchwalenia Kodeksu Cywilnego”, Koło naukowe Utrisque Iuris, WPiA UW, Warszawa (17.05.2024 r.).
- Mikołaj Pietrowski – referat: *Pomiędzy Rzymem a blokiem wschodnim - czyli o zastosowaniu klauzuli generalnych dobrych obyczajów i zasad współżycia społecznego w polskim KSH* – Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Czy istnieje tradycja prawa polskiego? W 90. rocznicę wejścia w życie Kodeksu Zobowiązań i 60. rocznicę uchwalenia Kodeksu Cywilnego”, Koło naukowe Utrisque Iuris WPiA UW, Warszawa (17.05.2024 r.).
- Mikołaj Pietrowski – referat: *QUIS CONTRA NOS? Wpływ radykalnych idei Gabriele d'Annunzio na treść wybranych przepisów konstytucji Wolnego Miasta Fiume* – Ogólnopolska Konferencja Naukowa Młodych „Filozofia w Prawie, Prawo w Filozofii”, Szczecin (24.05.2024 r.).

4. Oddane do druku artykuły naukowe studentów, m. in.:

- Monika Górniaczyk, *Koncepcje kosmologiczne naukowców aleksandryjskich a przemiany życia publicznego w Aleksandrii w związku ze zmianą religii panującej w Imperium Romanum*, artykuł w recenzjach, oddany do druku w maju 2023 w: „Czasopismo kosmologiczne”.
- Monika Górniaczyk, *Eksterminacja bezpośrednia ludności polskiej w okęgach: Kraj Warty i Gdańsk-Prusy Zachodnie – odpowiedzialność prawno-karna w RFN*, artykuł oddany do druku w maju 2024 r., do: „Przegląd Prawniczy Uniwersytetu Warszawskiego”
- Mikołaj Pietrowski, *Terminologia związana z posiadaniem i własnością w Zwodzie praw Imperium Rosyjskiego. Przyczynek do dyskusji nad recepcją prawa rzymskiego w XIX-wiecznej Rosji*, artykuł po recenzjach do publikacji w: „Głos Prawa”, nr 14 (1/2025).

6. Wyjazdowe seminaria i warsztaty/konferencje naukowe z udziałem większościowym lub wyłącznym członków Koła:

a. Jednodniowa wyjazdowa sesja naukowa w pracowni starodruków, połączona ze zwiedzaniem klasztoru pocysterskiego w Gościkowie-Paradyżu koło Świebodzina, w dniu 3 kwietnia 2022 r., zatytułowana: *Pomniki prawa rzymskiego i pewne aspekty jego recepcji*. Podczas sesji swoje referaty zaprezentowali wykładowcy: dr Radosław Zych (*Sposoby poznania prawa rzymskiego*), dr Maciej Kubala (*O Katalogu starodruków biblioteki seminaryjnej w Paradyżu i kilka uwag o recepcji prawa rzymskiego w Europie*; prezentacja i omówienie starodruków zawierających *Corpus Iuris Civilis* oraz *Corpus Iuris Canonici*), oraz studenci: Kacper Olejarczyk (*Kodeks teodozjański – proces powstania, struktura i znaczenie*), Mikołaj Pietrowski (*Corpus Iuris Canonici – proces powstania, struktura i znaczenie*), Monika Górniaczyk (*Gatunki rzymskiej literatury prawniczej*), Krzysztof Sztuka (*Życie i twórczość jurystów rzymskich wymienianych w ustawie o cytowaniu*).

b. Sfinansowana przez Fundację KGHM i zrealizowana w Rzymie, w dniach 19-22 kwietnia 2022 r. wyjazdowa studencka sesja naukowa naukowo-dydaktyczna, pt. *Romanesimo jako element europejskiej i światowej kultury prawnej*.

W projekcie wzięli udział wykładowcy WPiA USz – dr Maciej Kubala oraz dr Radosław Zych oraz studenci z WPiA oraz z WT USz. Poprzez fizyczną prezentację studentom konkretnych pomników dziedzictwa kulturowego starożytnego Rzymu i oraz inspirowanych nimi dzieł kultury europejskiej oraz światowej, jak również poprzez

	omówienie przez wykładowców odnośnych kontekstów historyczno-prawno-kulturowych, ukazano rolę prawa rzymskiego jako historycznej podstawy europejskiej i światowej kultury prawnej. Studenci podczas sesji realizowali wyznaczone wcześniej zadania badawcze. Każdy z uczestników przygotował referat na określony temat: - Jakub Cieśla – <i>S.P.Q.R. w kontekście historycznym i współczesnym</i>; - Kacper Olejarczyk - <i>Forum romanum i ołtarz ojczyzny a kształtowanie się tożsamości państwowej „Rzymian”</i>; - Kinga Szlagier - <i>Teksty literackie a miejsca w Rzymie</i>; - Adam Jędrzejewski – <i>Romanesimo w działalności papieża po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego</i>; - Łukasz Kozłakiewicz – <i>Status prawny Stolicy Apostolskiej i Państwa Watykań</i>. c. Dofinansowana ze środków uniwersyteckich wyjazdowa sesja naukowo-dydaktyczna, w dniu 8 listopada 2022 r. Program sesji obejmował: - wizytę w Bibliotece Papirologii, Prawa rzymskiego i antycznego Uniwersytetu Warszawskiego im. Rafała Taubenschlaga, gdzie uczestnicy sesji spotkali się z Panią Prof. dr hab. Marią Zabłocką i Kustosza Biblioteki – Panią mgr Jolantą Jabłonowską-Taracha, które zaprezentowały i omówiły najcenniejsze papirusy i starodruki, przechowywane w Bibliotece; do spotkania dołączyli również niektórzy inni pracownicy Katedry Prawa Rzymskiego WPiA UW, którzy dzielili z uczestnikami sesji swoimi spostrzeżeniami; - wizytę w Sądzie. Najwyższym, podczas której uczestnicy zwiedzili budynek Sądu Najwyższego, uczestniczyli w rozprawie w Izbie Karnej SN oraz wysłuchali wykładu dra Macieja Kubali, który prezentował i omówił wypisane na fasadzie Sądu Najwyższego sentencje łacińskie. - wizytę w Zachęcie Narodowej Galerii Sztuki Współczesnej. d. Sfinansowana przez Fundację KGHM i zrealizowana w Sofii, w dniach 8-12 maja 2023 r. Konferencja Naukowo-Dydaktyczna pt. <i>Ślady kultury i prawa Cesarstwa Rzymskiego w Bułgarii</i>”, na którą składały się: d.1. Międzywydziałowa Międzywydziałowa polsko-bułgarska Naukowa Sesja Prawnicza „<i>Traces of Roman Empire Culture and Law in Bulgaria</i>”, zorganizowana na Wydziale Prawa University of National and World Economy w Sofii, we współpracy prof. Konstantina Taneva, prod. Diany Marinovej (z wydziału Prawa University of National and World Economy w Sofii) z drem Maciejem Kubalą z WPiA USz. Sesję otworzyli JM. Pan Rektor UNWE prof. Dymitr Dymitrov oraz Pan Prorektor ds. Międzynarodowych UNWE prof. Michael Musov. Referaty wygłosili w języku angielskim prof. Tanev, Prof. Marinova, dr Kubala, sześciu studentów bułgarskich oraz ośmiu członków Koła Actio. Referaty naszych członków: - Natalia Potaman, <i>Traces of Roman culture heritage in Bulgarian Culture</i>), - Filip Dorożyński, <i>The Code “Zakon sudnyj ljudem” and “Ekloga” [εκλογή τών νόμων] of Leo III</i>), - Kacper Olejarczyk, <i>Document on the granting of Roman citizenship to a soldier of auxiliary troops discovered at the archaeological site “NOVAE” near Svishtof</i>), - Monika Górniaczyk, <i>Political and legal aspects of the Christianisation of Bulgaria</i>), - Jakub Cieśla (<i>The institution of usucaption in Roman law and in Bulgarian and Polish civil law</i>), - Maciej Figatowski, <i>The “liberty rights” of the ancient Romans and the concept of liberty rights in the Tirnov Constitution of 1879</i>), - Radosław Siek, <i>What Helped the Romans to impose the Roman Legal System and Maintain Their Rule in the Conquered Territories? – with Particular Reference to the Example of Thrace</i>.
--	--

- Mikołaj Pietrowski, *Romanistic inspirations of the drafters of the Bulgarian Estates, Property and Servitudes Act 1904*
[Закон за имуществата, собствеността и сервитутите от 1904 година].

d.2. Badania historycznych śladów starożytnego miasta Serdica, poprzez zwiedzanie jego historycznych pozostałości i wygłaszanie referatów tematycznych (przygotowanych wcześniej przez dwóch uczestników Konferencji) w odwiedzanych miejscach. Badane obiekty, m. in.: Cerkiew św. Petki Samardzijskiej, Rotunda św. Jerzego, Meczet Bania Baszi Dżamija, Cerkiew Mądrości Bożej, uliczne wykopaliska, zwłaszcza zachodnią bramę miasta Serdica, pozostałości amfiteatru miasta Serdica. Referaty Wiktorii Gostkowskiej i Szymona Soboraka.

e. Dofinansowana przez Komisję ds. Uczelnianych Organizacji Studenckich lub Doktoranckich Uniwersytetu Szczecińskiego i zrealizowana w Krakowie, w dniach 17 i 18 listopada br., wyjazdowa sesja naukowa, zatytułowana: *W poszukiwaniu historyczno-prawnych korzeni*. Program sesji przewidywał:

- zwiedzanie budynku Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego
- wizytę w Katedrze Prawa Rzymskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego (17.11.2023), gdzie uczestnicy sesji oglądali zbiory Biblioteki Katedr Historyczno-Prawnych WPiA UJ i gdzie przeprowadzono posiedzenie sesyjne, podczas którego trzech członków Koła Actio (Adrian Piotrowski, Antoni Ratajczak i Kajetan Prochenka) wygłosiło swoje referaty. Posiedzenie sesyjne zakończył wykład Kierownika Katedry Prawa Rzymskiego - Ks. Prof. dr hab. Franciszka Longchamps de Bérier, pt.: *Mikołaj Kopernik jako prawnik*.
- wizytę w Collegium Iuridicum przy ulicy Grodzkiej, gdzie uczestnicy sesji odbyli naukowe spotkanie z Ks. prof. dr hab. Franciszkiem Longchamps de Bérier oraz Prof. dr hab. Wojciechem Dajczakiem - kierownikiem Zakładu Prawa Rzymskiego, Tradycji Prawnych i Prawa Dziedzictwa Kulturowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu (Pan Profesor gościł z wykładami na Studiach Podyplomowych *Prawo umów w obrocie konsumenckim i profesjonalnym*, prowadzonych wspólnie przez Katedry Prawa Rzymskiego i Cywilnego Uniwersytetu Jagiellońskiego).
- zwiedzanie, m. in. Muzeum Czapskich (gdzie oglądali m. in. kolekcję monet rzymskich z okresu republiki i cesarstwa) i Muzeum Czartoryskich (gdzie zwiedzili m. in. wystawę sztuki starożytnej i gdzie dr Maciej Kubalę wygłosił wykład pt. *Prawo rzymskie w panoramie starożytnych kultur prawnych*).

f. Wydarzenie naukowe zorganizowane przez opiekuna naukowego Koła, dr Macieja Kubalę, przy wsparciu organizacyjnym Członków Koła, sfinansowane ze środków własnych uczestników wydarzenia: *Docendo discimus – Prawo rzymskie wczoraj i dziś. Zagraniczna Konferencja Koła Naukowego Prawa Rzymskiego „Actio” w Rzymie (28.08 – 3.09.2025 r.)*, podczas którego wygłoszone zostały: prelekcje przez opiekuna naukowego Koła, dr Macieja Kubalę oraz referaty przez Członków Koła oraz absolwenta Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, mgr. Mikołaja Pietrowskiego. Prelekcje opiekuna naukowego Koła, dr Macieja Kubali:

- *Omówienie historycznych i prawnych aspektów przy zwiedzaniu: (a) Campo de' Fiori z pomnikiem Giordano Bruno, (b) Piazza del Biscione z Passetto del Biscione (28.08.2025 r.);*

	- Omówienie historycznych i prawnych aspektów przy zwiedzaniu: Forum Romanum, Curia Iulia, Bazylia Emilia, Bazyliki Julii, Tabularium, Rostra; Łuku Septymiusza Sewera, Łuku Tytusa, Kolumny Fokasa, posagu i pomników pamięci; Świątyni: Saturna, Kastora i Polluksa, Świątyni Westy, Świątyni Antoninusa i Faustyny, Świątyni Boskiego Juliusza; wzgórze palatyńskie (Pałace cesarskie Domus Flavia i Domus Augustana, Ogrody Farnese, Domus Livia, Muzeum Palatyńskie) (29.08.2025 r.); - Omówienie historycznych i prawnych aspektów przy zwiedzaniu muzeum archeologicznego w Pompejach (30.08.2025 r.); - Omówienie historycznych i prawnych aspektów przy zwiedzaniu Neapolu: (a) Piazza del Plebiscito i Pałac Reale i Bazyliką San Francesco di Paola (Prawo publiczne i symbolika władzy), (b) Via Toledo i wejście w Spaccanapoli (Prawo miejskie i organizacja przestrzeni), (c) Piazza San Gaetano i ruiny teatru rzymskiego oraz nawiązanie do dawnego forum Neapolis (Życie publiczne i teatr rzymski), (d) Bazylika San Lorenzo Maggiore (Dawne prawo kanoniczne i dziedziczenie w Neapolu), (e) Via dei Tribunali (Cognitio extra ordinem w późnym cesarstwie a dawne prawo miejskie), Porta San Gennaro (Prawo granic i bezpieczeństwa), (f) Piazza Bellini i ruiny greckich oraz rzymskich murów (Praktyczne przykłady rozróżnienia: res sacrae, res sanctae i res religiosae), (g) Duomo di San Gennaro (rola świętych patronów w prawie miejskim), (h) Mercato di Pignasecca (waga, miara i gwarancja jakości w prawie handlowym wczoraj i dziś), (i) Piazza Dante (idea sprawiedliwości w literaturze), (j) Piazza San Domenico Maggiore (szkoły prawnicze w Neapolu i wpływ Neapolu na rozwój prawa) (30.08.2025 r.); - Omówienie historycznych i prawnych aspektów przy zwiedzaniu: (a) Foro di Ostia i Curia (publicznoprawne aspekty działalności coloniae), (b) Tabernae w Ostii (a prawne formy prowadzenia działalności „gospodarczej”), (c) Horrea (prawo składu, przechowywania i odpowiedzialności za towar), (d) domów i insulae (kamienice czynszowe) w Ostii (prawo własności, najmu mieszkań i odpowiedzialności za szkody) (31.08.2025 r.); - Omówienie przykładowych inskrypcji możliwych do oznaczenia w ruinach starożytnej Ostii (31.08.2025 r.) - Ius commercii a materialne ślady działalności handlowej w Ostii (31.08.2025 r.); - Collegia na przykładzie armatorów i piekarzy w Ostii (31.08.2025 r.); - Ostia antica jako municipium (31.08.2025 r.); - Omówienie historycznych i prawnych aspektów przy zwiedzaniu: (a) Piazza della Repubblica (obelisk egipski, kościoły Santa Maria dei Miracoli i Santa Maria in Montesanto, oraz bazylika Santa Maria del Popolo), (b) Ara Pacis Augustae, (c) Piazza di Spagna (schody hiszpańskie, fontanna Barcaccia, Kolumna Niepokalanego Poczęcia, Pałac di Propaganda Fide), (c) Fontanna di Trevi (1.09.2025 r.); - Omówienie historycznych i prawnych aspektów przy zwiedzaniu: (a) Kwirynał i Pałac kwirynański, (b) Pałac i plac Montecitorio, (c) Via del Corso a Pola Marsowe (1.09.2025 r.); - Kilka uwag na temat relacji pomiędzy Państwem Watykańskim a Stolicą Apostolską (1.09.2025 r.); - Omówienie historycznych i prawnych aspektów przy zwiedzaniu: (a) Budynek Senatu rzymskiego, (b) Piazza Navona, (c) Pałac della Giustizia, (d) dawne ogrody Domicji i Mauzoleum Hadriana (vel: Zamek św. Anioła), (e) Piazza Cavour (2.09.2025 r.); - Omówienie historycznych i prawnych aspektów przy zwiedzaniu Term Dioklejana i Bazyliką Santa Maria degli Angeli e dei Martiri (2.09.2025 r.). Referaty Członków Koła: - Michał Bużuk i Kamila Jasianek, <i>Procesy Giordano Bruno – wolność słowa a odpowiedzialność karna w renesansowym Rzymie</i> (28.08.2025 r., Rzym, Campo de' Fiori); - Dominika Szulc, Aleksander Luszawski i Wiktoria Szysz, <i>Prawo karne i gladiatorzy – rozrywka, przestępstwo i kara w Cesarstwie Rzymskim</i> (29.08.2025 r., Rzym, Amfiteatr Flawiuszów [Kolosceum]); - Maciej Kostrubiec, <i>Samorządność municipiów rzymskich a współczesne formy administracji rzymskiej</i> (31.08.2025 r., Ostia); - Mateusz Mrozik, <i>Od świątynnego azylu do immunitetu parlamentarnego i dyplomatycznego</i> (1.09.2025 r., Rzym, Museo della Civiltà Romana); - Marcin Zielak i Aleksy Popowicz, <i>Dziedzictwo prawa rzymskiego i kanonicznego we współczesnych systemach prawnych</i> (1.09.2025 r., Rzym, Piazza del Quirinale);
--	--

	- Radosław Siek, <i>Prawo a życie codzienne obywatela rzymskiego</i> (3.09.2025 r., Rzym, Lotnisko Fiumicino). Referat absolwenta Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, byłego Członka i Prezesa Koła, mgr. Mikołaja Pietrowskiego: - <i>Recepcja prawa rzymskiego przez Kodeks Napoleona we włoskim Kodesksie cywilnym na przykładzie instytucji podstawienia spadkobiercy</i> (1.09.2025 r., Rzym, Piazza del Quirinale). Oprócz tego program wydarzenia przewidywał: - zwiedzanie Piazza Venezia (Pałac Wenecki, Ołtarz Ojczyzny), Forów: Cezara, Augusta, Nerwy, Trajana (z Kolumną Trajana, Bazyliką Ulpia, Targiem Trajana), Kapitolu i Więzienia mamerytańskiego, Parco archeologico del Colosseo, Circo Massimo, Largo di Torre Argentina, Piazza della Minerva, oglądanie gmachu Papieskiej Akademii Dyplomatycznej, zwiedzanie Piazza della Rotonda i oglądanie Panteonu. 5. Współpraca Koła Actio z samorządem studenckim przy okazji różnych inicjatyw. 6. Cyklicznie organizowane (od roku akademickiego 2021/22) dla studentów WPiA USz Repetytoria z Łacińskiej Terminologii Prawniczej (prowadzący dr Maciej Kubalą). 7. Cykliczny (od roku akademickiego 2022/23), czynny dział Koła w wydarzeniach wydziałowych i uniwersyteckich, takich jak, np.: - Dni adaptacyjne dla studentów I roku WPiA USz, - Europejskie Dni Prawnika, - kurs szermierki naszych członków Mikołaja Pietrowskiego, Jakuba Cieśli i Radosława Sieka (24 maja 2023 r.), organizowanym przez Koło Lexus; - wydziałowy projekt „Dawno, dawno temu w odległej galaktyce. Czyli prawo w kosmosie” [challenge akademicki], który jest związany z prezydencją naszego Wydziału w Polskim Centrum Prawa Kosmicznego im. Manfreda Lascha; - Turniej o puchar Dziekana WPiA (m. in. Szymon Soborak, Radosław Siek); - Wydziałowy Turniej gry w FIFĘ organizowany przez Koło „OlimpicUS” (m. in. Szymon Soborak). 8. Organizacja Repetytorium z Prawa Rzymskiego w roku akademickim 2024/25 przez opiekuna naukowego Koła, dr. Macieja Kubalę, we współpracy z Członkami Koła oraz studentami Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego (prowadzący: dr Maciej Kubalą, Członkowie Koła, studenci Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego).
SPOSÓB REKRUTACJI	SPOTKANIE KOŁA ODBYWAJĄ SIĘ CYKLICZNIE, MAJĄ CHARAKTER OTWARTY I KAŻDY JEST ZAPROSZONY. INFORMACJE ODNOSNIE DO TERMINÓW PLANOWANYCH SPOTKAŃ KOŁA PUBLIKOWANE SĄ NA PROFILU KOŁA NA PORTALU FACEBOOK. OSOBY CHCĄCE ZAANGAŻOWAĆ SIĘ W PRACĘ KOŁA PROSZONE SĄ O ZGŁOSZENIE SIĘ DO PREZESA KOŁA LUB WICEPREZESA KOŁA. BY STAĆ SIĘ CZŁONKIEM KOŁA WYSTARCZY WYPEŁNIĆ DEKLARACJĘ CZŁONKOWSKĄ I PRZESŁAĆ JĄ MAILEM DO PREZESA KOŁA.

AKTUALNA LISTA CZŁONKÓW KOŁA NAUKOWEGO PRAWA RZYMSKIEGO ACTIO (STAN NA 11 LISTOPADA 2025):

1. Antosik Emilia Agnieszka (II rok, prawo)
2. Banaś Julia (II rok, prawo)
3. Bartman-Jarzembek Bartosz (I rok, prawo)
4. Budzyńska Paulina Zofia (II rok, prawo)
5. Bużuk Michał (II rok, prawo)
6. Cierpiał Marta (II rok, prawo)
7. Jasianek Kamila Anastazja (II rok, prawo)
8. Jasinowski Maciej (II rok, prawo)
9. Kaczmarek Michał (I rok, prawo)
10. Kęsy Oskar (II rok, prawo)
11. Kopec Piotr Łukasz (III rok, prawo)
12. Kostrubiec Maciej Przemysław (II rok, prawo)
13. Kubiak Beniamin (III rok, prawo)
14. Kucha Wiktoria (II rok, prawo)
15. Luszawski Aleksander Bogusław (II rok, prawo)
16. Miśkiewicz Szymon Marian (II rok, prawo)
17. Mrozik Mateusz Marek (II rok, prawo)
18. Musatau Siamen (II rok, prawo)
19. Niśkiewicz Michał (III rok, prawo)
20. Popowicz Aleksy Sebastian (II rok, prawo)
21. Siek Radosław (I rok, administracja)
22. Smotrycki Kacper Marek (II rok, prawo)
23. Surdacki Wiktor Eryk (II rok, prawo)
24. Szczpańska Julia Iwona (II rok, prawo)
25. Szczęsny Maciej (II rok, prawo)
26. Szulc Dominika Aleksandra (II rok, prawo)
27. Szysz Wiktoria (II rok, prawo)
28. Zielak Marcin Wiktor (II rok, prawo)

